

Religieuze overtuigingen beïnvloeden het denken, voelen en handelen, zeden en moraal, waardebewustzijn, keuzes. (...)

Bevindingen over het wereldbeeld en de moraal van het atheïsme

Het empirisch sociologisch onderzoek weet over het geestelijk-morele profiel van ongodsdienstige en expliciet atheïstische burgers weinig lovends te vertellen. Atheïsten zijn doorgaans meer materialistisch, egoïstisch en hedonistisch ingesteld. Een representatieve enquête voor de *Werbeträger-Analyse* van Allensbach in 2005 vroeg aan 14-29-jarige Duitsers "wat in het leven belangrijk is". Jonge mensen die zich als "religieus" bestempelden, gaven significant meer dan niet-religieuze de volgende waarden aan: "goede, veelzijdige vorming" (72 t.o.v. 55 procent), "altijd nieuwe zaken leren kennen" (69 t.o.v. 54), "sociale gerechtigheid" (69 - 52), "mensen helpen die in nood zijn" (69 - 46), "kinderen hebben" (61 - 42), "verantwoordelijkheid voor anderen dragen" (43 - 26), "nadenken over de zinsvraag" (45 - 19), "natuurervaringen" (38 - 22), "actieve deelname aan het politieke leven" (14 - 7). Bij twee antwoordmogelijkheden waren de niet-religieuze de eerste: "hoog inkomen" (49 - 37) en "plezier maken, van het leven genieten" (76 - 67).

(...)

In de Verenigde Staten verklaarden leden van geloofsgemeenschappen - kerken en synagogen - veel vaker dan niet-leden (80 - 55 procent) geld geschonken te hebben voor goede doelen en vrijwilligerswerk op zich te hebben genomen (51 t.o.v. 33). Respondenten die een diep religieus geloof lieten blijken, waren voor 89 procent van mening dat het helpen van noodlijdenden zeer belangrijk is. Bij diegenen voor wie het geloof weinig of niets beduidde waren het slechts 52 procent.

(...)

Al bij de principiële erkenning van ethische normen opent zich een kloof. Volgens een Allensbach-enquête van mei 2005 erkent 50 procent van de regelmatige kerkbezoekers tegenover 32 procent van de ongelovigen "zeer duidelijke maatstaven van wat goed en slecht is. Die gelden altijd voor elke mens, in om het even welke omstandigheden". De tegenovergestelde mening: "Nooit kunnen er volledig duidelijke maatstaven bestaan voor goed en kwaad. Wat goed en slecht is hangt volledig af van de gegeven omstandigheden" werd ondersteund door 49 procent van de ongelovigen, maar slechts 18 procent van de regelmatige katholieke kerkgangers en 29 procent van de evangelische kerkgangers gingen hiermee akkoord.

(...)

"Wat wij als slecht ervaren, is het resultaat van de onrechtvaardige systemen waarin we leven," vindt 44 procent van de atheïsten tegenover slechts 12 procent van de gelovigen. "Het zogenaamde kwaad zijn in feite agressies die wij nodig hebben om überhaupt te kunnen leven" vindt een op drie van de atheïsten, maar slechts één op vijf gelovigen. Door deze beide vormen van politiek-morele en psychologische zelfverontschuldiging (exculpation) is de weg geëffend naar ergernis over anderen, over politici, het 'systeem' of de samenleving - én de neiging tot het ontwerpen van grote structurele wereldverbeteringen. De gevolgen zijn bekend.

Minder frustratie, drugs, echtscheidingen en zelfmoorden, betere seks

Zijn het in de eerste plaats echter niet zozeer de macrostructuren van de samenleving, maar de microstructuren van de persoonlijke relaties in gezin, school en op het werk die jonge mensen politiek radicaliseren? Dan is het christelijk geloof met zijn zin -en identiteitgevendende hoop, met zijn troost en zijn in alle domeinen nuttige, overleverde oriëntatie een factor in het persoonlijke leven en daarmee in de politieke pacificatie. Aangezien christelijke gezinnen een grotere emotionele stabiliteit en cultuur aanwijzen - wat onlangs bleek uit de Allensbacher "*Generationen-Barometer 2006*" - zijn bij die jongeren problemen met betrekking tot de socialisatie zeldzamer, hun conformiteit aan de normen is groter, hun persoonlijk vertrouwen in de toekomst sterker, de houding ten opzichte van het beroep en de omschrijving van de eigen gezondheidstoestand positiever, liefdesverdriet treedt "niet zo vaak op - wat betekent dat relaties

behoedzamer en waarschijnlijk met meer trouw beleefd worden." Kortom: "het levensgevoel tendeert sterker naar het positieve" (jeugdonderzoeker Gerhardt Schmidtchen). Gelovigen voelen zich volgens *Allensbach* ondanks schijnbaar beperkende geboden en verboden in hun leven zelfs vrijer ten opzichte van ongelovigen, zowel in West –als Oost-Duitsland.

Het tijdschrift "Psychologie heute" meldde al tien jaar geleden dat het geloof in een genadige God samengaat met een hogere graad aan geestelijke gezondheid. Het maakt het makkelijker om om te gaan met stress, verdriet, verlies en levenscrisissen, versnelt herstelprocessen. "De gelovigen consumeren veel minder drugs en alcohol dan de niet-gelovigen, plegen minder zelfmoord, hebben minder echtscheidingen en – misschien wat verrassend: ze hebben betere seks."

Het scheidingsratio bij regelmatige kerkgangers in Amerika ligt bijvoorbeeld bij slechts 18 procent tegenover 34 procent van de niet-kerkelijke mensen. (...) Dat Jon Worth bij het zien van deze bevindingen zijn oproep "Stop worrying and enjoy your life" met een afkeer van God verbindt is slechts te verklaren door het feit dat hij niet grondig genoeg onderzoek verricht heeft en zijn clichés over het geloof met de realiteit verward heeft.

De volledige versie van deze tekst en het interview met Jon Worth: "[Man muss nicht an Gott glauben, um ein ethischer Mensch zu sein](http://www.cicero.de/97.php?item=3376)" vindt u op www.cicero.de/97.php?item=3376 (enkel in het Duits)